

OLLIE OLLERTON

SAS
WHO DARES
WINS

BOD ZLOMU

STRACH. ODVAHA. SÍLA. PŘEŽITÍ.

Bod zlomu

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.cpress.cz
www.albatrosmedia.cz

Ollie Ollerton

Bod zlomu – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2019

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS **MEDIA**

Ollie Ollerton

Bod zlomu

**CPress
Brno
2019**

Bod zlomu

Ollie Ollerton

Překlad: Jan Benda

Jazyková korektura: Andrea Mucsková

Design obálky: James Jones

Fotografie na obálce: Robert J. Wilson

Odpovědný redaktor: Dalibor Kumr

Technický redaktor: Radek Střecha

Authorized translation from the English language edition Break Point.

Text copyright © Matthew Ollerton

Originally published in the English language in the UK by Blink Publishing,
an imprint of Bonnier Books UK.

The moral rights of the author have been asserted

Translation © Jan Benda, 2019

Objednávky knih:

www.albatrosmedia.cz

eshop@albatrosmedia.cz

bezplatná linka 800 555 513

ISBN tištěné verze 978-80-264-2851-0

ISBN e-knihy 978-80-264-2956-2 (1. zveřejnění, 2019)

Cena uvedená výrobcem představuje nezávaznou doporučenou spotřebitelskou cenu.

Vydalo nakladatelství CPress v Brně roku 2019 ve společnosti Albatros Media a. s.
se sídlem Na Pankráci 30, Praha 4. Číslo publikace 36381.

© Albatros Media a. s., 2019. Všechna práva vyhrazena. Žádná část této publikace
nesmí být kopírována a rozmnožována za účelem rozšiřování v jakékoli formě či
jakýmkoli způsobem bez písemného souhlasu vydavatele.

1. vydání

ALBATROS MEDIA

*Tato kniha je věnována mojí mámě,
jejíž bezvýhradná láska byla stejně neochvějná jako její péče,
i když se vše okolo ní hroutilo.*

*Mé úžasné přítelkyni Lauře, jež nikdy zcela neporozumí,
jak moc mi pomáhá být lepším člověkem.*

*A mému synovi Lukeovi, který mi chyběl každý den,
a na něhož jsem neustále myslel.*

Jména, lokace, postupy a specifické události byly zredigovány
za účelem ochrany zapojených lidí a praktik britských
speciálních jednotek.

Vše ostatní je popsáno dle skutečných událostí.

OBSAH

Prolog	9
Samorostlý mariňák	19
Divoké dítě	33
Předem prohraná bitva	49
Brokovnice Willy	61
Na dosah	73
Maminčin mazánek	87
Nejširší úsměv	97
Konečně speciální	109
Poměrně nádherně	119
Hranatý kolík v kulatém otvoru	131
Přepínám a končím	145
Pocit vyrovnanosti	159
Cesta do Bagdádu	171
Hrátky se smrtí	183
Jedna poslední prácička	197
Plané naděje	209
Už jsi spokojen?	223
Odvážnému štěstí přeje	237
Stejní jako ty	249
Železné dámy	261
Podnikání	273
Pod kontrolou	289
Epilog	299
Poděkování	303

PROLOG

Na silnici vedoucí z Ammánu do Bagdádu toho moc k vidění nebylo, jen všudypřítomné slunce, propalující nebeskou modř, akrem. Velbloudi a kozy, pátrající po neexistující zeleni. Podivný kráter způsobený dopadem bomby a pomačkané vozidlo, včetně jasně červeného Ferrari – podívaná, jež by dávala větší smysl na Měsíci. A míle a míle hlavní silnice, která se jako chřestýš proplétala rovnou a jednotvárnou pouštní krajinou, nad níž se ve vzduchu vznášel mlžný opar.

Zdálo se, že už jedeme celou věčnost, když přišla řada na mě a já musel usednout za volant. O den dříve jsem odřídil čtrnáct hodin, a nyní přenechal řízení pomyslnému autopilotovi; mé tělo i mysl se propojilo s vozidlem a vozovkou pod jeho koly. Než jsem toho dne vyrazil na cestu, byl jsem přesvědčený – dokonce plný naděje –, že by monotónnost mohla narušit nějaká mimořádná událost. Číslo na tachometru však postupně naskakovala a já dokázal myslet jen na návrat domů a pohodlnou postel.

Zrovna jsem seznamoval kolegu Davea se svými plány na večer, když v tom moji pozornost upoutalo něco, co jsem postřehl ve vnějším zrcátku. Ohlédl jsem se přes rameno a spatřil blikající přední reflektory černého Mercedesu jedoucího za námi. Hodinky ukazovaly 17:45 a po silnici nejela žádná jiná vozidla. Bezprostředně

mě napadlo, že jde o vůz americké armády. Žádný problém. Jakmile však řidič zrychlil a auto se k nám přiblížilo, došlo mi, že o Američany se jednat nemůže, neboť Mercedes měl zatmavená okenní skla. Vzápětí mě napadlo, že by auto mohlo patřit bezpečnostní agentuře. Nicméně je-li tomu tak, co chtějí, abych udělal? Zastavil u krajnice? Podstoupit tohle riziko nepřipadalo v úvahu.

Informoval jsem Davea o možném cíli na šesti hodinách. Dave mě upozornil, že nás ve skutečnosti pronásledují dvě vozidla, a já zvažoval naše možnosti; okna u prvního vozidla se znenadání stáhla, a poté se v každém z nich objevila AK-47. *Kurva!* Vrhł jsem letmý pohled vlevo, spatřil ceduli s nápisem „FALLÚDŽA“ a začalo mi svítat: ta mimořádná událost, na kterou jsem prve myslel – po níž jsem zoufale toužil – se děla, přesně na tom místě, které jsem si představoval. *Tomu říkám pokoušet osud*, pomyslel jsem si. *Ty zkurvenej idiote...*

Cítil jsem narůstající horko, zalévalo celé mé tělo. Všechny moje smysly zbystrily, což se stává, jste-li náhle uvrženi do temnoty. Má mysl na sebe vzala podobu zamotaného klubka, a já náhle nedokázal uvažovat jasně, byl jsem v šoku – jako kdybych na vteřinu zemřel a z výšky shlížel dolů sám na sebe. Netušil jsem, co mám dělat, a znenadání se cítil velice osaměle, zranitelně a uboze. Hlavou mi probleskla představa: stojím u krajnice, ovšem bez hlavy. V ohrožení života jsem se však neocítl pouze já; zodpovídal jsem za Davea a dvanáct civilistů, zaměstnanců ABC News, nacpaných v dodávkách jedoucích přede mnou.

Pohár plný stresu a úzkosti již téměř přetekl, když zazněla střelba. Výstřely z AK-47 znějí velice zřetelně a jsou velmi zastrašující. Jakmile spustí čtyři tyto zbraně záraz, jako kdyby se rozezněl ďábelský orchestr, mimořádně hlučný a odporný. Ve skutečnosti není od věci použít vhodnější přírůbek; ten zvuk připomíná ono praskání, které předznamenává sesuv laviny. Když však nad střechou našeho auta

prosvištělo několik kulek a kterákoliv mohla patřit někomu z nás, náhle jako kdyby luskl prsty hypnotizér a probral mě z tranzu. Jakmile se ozve zvuk střelby, stává se v armádě situace skutečnou. A právě v tom okamžiku se „nakopl“ můj výcvik.

Věděl jsem, že pokud se mi nepodaří stres opanovat, všichni tady umřeme. Začal jsem tedy zhluboka, pravidelně a soustředěně dýchat, uvažovat racionálně a vytěsnil z mysli všechny ostatní, nedůležité sračky. Pasažéři v dodávkách jedoucích přede mnou nebyli důležití, záleželo výlučně na mém počínání, jelikož právě to v blízké budoucnosti ovlivní jejich životy. Musel jsem ignorovat všechen ten rozličný nátlak i úzkost a vypořádat se s aktuálním ohrožením. Šlo o jediný způsob, jakým vyřešit blížící se problém.

Všechno se to seběhlo strašně rychle. Jakmile jsem však ovládl svůj dech, čas jakoby se zpomalil. V podstatě jsem získal kontrolu nad tempem sledu událostí. Někdo by se mohl domnívat, že vteřina je prostě vteřina, tečka. Délku dané vteřiny však ovlivňuje mysl osoby, která ji prožívá. Můžete o její délce rozhodovat, ovšem výhradně přistupujete-li k prožívané situaci klidně, uvolněně a vyrovnaně. Jste-li ve stresu a panikaříte, budete vteřinu vnímat jakou pouhý okamžik. V opačném případě vám může připadat dvojnásobně až trojnásobně dlouhá. Abyste si tohle uvědomili, stačí sledovat sport; většina lidí, kteří by stáli v ringu proti profesionálnímu boxerovi, by schytala úder a nechala se srazit k zemi. Nicméně druhý profesionální boxer úder očekává, vyhne se mu a sám udeří. Přesně takto jsem musel zareagovat.

Nařídil jsem Daveovi, aby byl připraven, strhl jsem volant a přejel do prostředního pruhu po naší pravici. O tomto manévru jsem nepřemýšlel, jednalo se prostě o instinkt. Nepřátelské vozidlo nás dojelo a zařadilo se vedle nás (z našeho pohledu vlevo) – celkem nerozumný krok z jejich strany: nyní byli sevřeni středním dělicím pásem,

neznali naši identitu a netušili, zda jsme ozbrojeni. Shodou okolností jsem levou rukou svíral volant a pravou samopal MP5 kurz, který jsem měl na klíně. Dave seděl za mnou, vyzbrojen AK-47.

Zkontroloval jsem, zda mám odjištěnou zbraň, a koukl se vlevo přes zavřené okno. Přestřelku bych nezažil prvně, dosud jsem však při ní nikdy neviděl nepříteli do očí. Od muže na sedadle spolujezdce mě dělily přibližně dvě stopy – stačilo natáhnout ruku a dotkl bych se ho. Byl to ještě kluk, oblečený v bílém hábitu, a hlavu mu zakrývala kefíja. *Vůbec se od sebe nelišíme*, napadlo mě, *oba pouze makáme pro někoho jinýho*. Výraz v jeho tváři bych nenazval agresivním či výhružným; připadalo mi, že by byl nejraději někde úplně jinde.

I přes svůj znepokojený výraz jednal stále tak, jak byl přesvědčen, že musí. Jeho AK-47 mířilo přesně na moji hlavu, stejně jako druhé AKáčko, vystrčené ze zadního okénka. Soustředěně jsem se díval do jeho pronikavých modrých očí, jako kdybych se s ním pokoušel navázat telepatické spojení. Zoufale jsem toužil, aby řekl něco ve smyslu: „Bez obav, nechystám se tě zastřelit,“ ale panovalo mezi námi naprosté ticho. Vážně jsem nechtěl udělat, co bylo nutné. Stačilo však, aby spoušť své zbraně polechtal prstem. Musel jsem jednat. Nastal bod zlomu. Kdybych v této konkrétní situaci zašel dále, píchl do vosího hnízda, mohl bych tímto krokem okolnosti ještě zhoršit. Nicméně se jednalo o mou jedinou šanci, jak zlepšit naši situaci. Kdybych nepodnikl nic, schytali bychom to a lidé by umírali. Včetně mě.

* * *

Namačkání oproti dveřím, kukly nasazený, zbraně připraveny. Kdo přesně se za těmi dveřmi nachází, to je ve hvězdách. Vše ostatní zmizí a rozhostí se absolutní ticho. Jakmile však těmi dveřmi projdeme, ono

ticho může velice rychle nahradit hlasitý rámus. Specialisty by mohly provrtat kulky; mohli by padnout k zemi; mohli by zemřít.

Někteří lidé považují (a toto přesvědčení zcela neodpovídá skutečnosti) vojáky od speciálních jednotek za supermany. Jednoduše jsme normální lidé. Nevidíme skrze zdi či za roh. Kulky se od nás neodrážejí a projektily z našich zbraní nezasáhnou cíl při každém výstřelu. Jelikož však žádný plán nepřežije první kontakt s nepřítelem, věnujeme se přepečlivému procvičování svých schopností, a plánování, abychom byli na boj připraveni. Ocitneme-li se v opravdovém průseru, jsme připraveni pořádně to rozbalit. Nebo by toto tvrzení přinejmenším mělo odpovídat skutečnosti.

V programování je „break point“ (bod zlomu) definován jako „záměrné místo zastavení či pozastavení v rámci daného programu, jež se do něj zařazuje pro účely debugingu“. U speciálních jednotek jsme vycvičeni do takové míry, že přiblížení se bodu zlomu poznáme, a víme, že situace vyžaduje pozastavení a „debugging“. Tehdy se několikrát zhluboka nadechneme, abychom ve svých tělech snížili hladinu kortizolu, díky čemuž se následovně dokážeme lépe soustředit. Tento proces nazýváme rekalibrací. Potom odvedeme svoji práci. Ve skutečnosti jde o mantru speciálních jednotek: Dýchat. Rekalibrovat. Udeřit. Tímto způsobem opětovně získáváme kontrolu nad situací, jež by se nám mohla vymknout z rukou a nabrat nebezpečný směr.

Nicméně body zlomu nejsou výlučně záležitostí vojáků ze speciálních jednotek, týkají se nás všech. Body zlomu ovlivňují naše životy; každého dne jich zažijete plno. Nemusejí se odehrávat za dramatických okolností, zatímco jste oblečení od hlavy až k patě v černém, třímáte v rukou kulomet s laserovým zaměřovačem a šplháte vzhůru po boku lodi. Bod zlomu na sebe může vzít podobu krizové situace v kanceláři, jež vyžaduje řešení, nečekaný účet, který musíte zaplatit, či vztah, jenž se začal ubírat špatným směrem. Dokonce může jít

o něco mnohem všednějšího – například stojíte před dřezem plným špinavého nádobí a musíte se rozhodnout, jestli jej umyjete před spaním, abyste ráno nezavítali do kuchyně plné bince, a byli opět připraveni začít nový den, nebo jestli to ještě do rána počká. Bod zlomu se může ukrývat ve večeru stráveném vypracováváním vašeho podnikatelského záměru, namísto zkárování se v hospodě. Body zlomu jsou o vyvinutí mimořádného úsilí, drápání se přes překážky – dokonce, i když se zdánlivě pohybujete špatným směrem – a úspěšném překonávání negativ za účelem dosažení vašich ambic.

Bod zlomu představuje okamžik, v němž se rozhodnete, že absolutně nic nebude stát mezi vámi a vaším cílem; okamžik, kdy se rozhodnete opustit svoji komfortní zónu, abyste se posunuli kupředu a stali se lepším člověkem; okamžik, během něhož odmítnete akceptovat dobrovolně přijatá omezení a překročíte hranice, jež jste považovali za nepřekročitelné. Body zlomu jsou samy o sobě spíše záležitostí duše než těla. Mohlo by se zdát zvláštní, popsat blížící se vystavení útoku ve Fallúdže jako něco, co se nalézá v komfortní zóně jedince, ale pohodlnější než snaha útočníky odrazit by bylo přijmout svůj osud a vyčkávat na smrt. Věděl jsem, že musím učinit rozhodnutí, po jehož uskutečnění by se z útočníků mohla stát ještě větší hrozba, než jakou doteď představovali. Šlo však o jediný způsob, jakým z té šlamastyky vyvázat.

Někteří lidé si myslí, že cítit se uvolněně je dobrá věc, leč nutně tomu tak není. V někom může vyvolávat pocity spokojenosti práce v kanceláři od pondělí do pátku; uspokojivá mzda; bydlení v útulném domě; řízení pohodlného auta; příjemná dovolená dvakrát do roka. Nicméně pohodlí obvykle nenapomáhá rozvoji, ani spokojenosti. Navzdory svému pohodlnému bytí můžete vnitřně umírat.

Potíž spočívá ve skutečnosti, že alternativa se může jevit děsivě. Jako například rozhodnutí zaútočit na nepřátele dříve, než vás

předběhnou. S touto strategií jde obvykle ruku v ruce odmítnutí vaší pohodlné existence a dobrovolné vkročení do děsivého světa nejistoty; světa, který je při zběžném pohledu horší než ten, v němž momentálně žijete. Ale odvážíte-li se opustit svoji komfortní zónu, můžete si tímto krokem vytvořit příležitosti pro lepší život.

1

SAMOROSTLÝ MARÍŇÁK

Pokud od někoho uslyšíte, že něco nemůžete dělat, mohou vás tato slova neuvěřitelně posílit – nezřídka ještě více, než když máte vše naservírované rovnou na talíři. Měl bych tedy nejspíš poděkovat svému někdejšímu učiteli matematiky za jeho negativistický postoj. Tehdy mi bylo čtrnáct, klábosil jsem ve třídě jako obvykle, a učitel mi to dal – nikoli poprvé – jaksepatří sežrat: „Ollertone! Dávej pozor!“

Vyskočil jsem na nohy jako čertík z krabičky.

„Na tohle seru! Narukuju k mariňákům!“

Matikář se na mě zpoza katedry pohrdavě ušklíbl. „Ollertone, u námořnictva nikdy sloužit nebudeš. Nemáš žádnou disciplínu.“

Jednalo se o rozhodující okamžik, téměř o epifanii. V té chvíli jsem si uvědomil, že škola ani akademický svět nejsou pro mě. A nikdy tomu tak nebude. Všichni učitelé mluvili o mé inteligenci, mě však studium absolutně nezajímalo. Nechtěl jsem se stát součástí staromódního systému, jehož podstata spočívala v chrlení ovladatelných maňásků, jež měli sloužit společnosti: lidé, kteří pracují za stoly v kancelářích, pořádají drahé svatby, upisují se ke splácení nákladných hypoték a topí se v dlužích.

Vzdělávací systém mi, stejně jako to platí i dnes u mnoha dalších jednotlivců, jednoduše nevyhovoval. Netoužil jsem být naprogramován jako ostatní děcka a nechat ze sebe vytlouct veškerou kreativitu

a sny; s něčím takovým jsem se v žádném případě nehodlal smířit. Byl jsem rebel a nemohl spolupracovat s lidmi, kteří mi nakazovali dělat věci, jež jsem sám dělat nechtěl.

K lidem, kteří jakýmkoli způsobem vyčnívají, vymykají se běžným standardům a „nehrají“ dle nepsaných pravidel, se přistupuje s podezřením. Neprojevujete-li zájem o to, co vám podstrčí pod nos ve škole, zlomí nad vámi hůl, obdržíte nálepku „otravy“ a jste přehlíženi a vyřazeni z kolektivu. Společnost se nestará o to, jak dobře si vedete jako jednotlivec, zajímá ji jen to, jak dobře zapadáte do systému. Nicméně jsem vždy věřil, že chcete-li naplnit svůj potenciál, nesmíte jít se stádem, leč stát se onou černou ovci.

Myšlenkové pochody matikáře se ubíraly následujícím směrem: jelikož jsem se odmítl přizpůsobit a řídit se nepsanými pravidly ve škole, nebudu schopen přizpůsobit se ani těm armádním; jelikož nemám dost disciplíny, abych dokázal plnit školní povinnosti, bude mi tato disciplína scházet i při vojenské službě. Nedokázal však porozumět skutečnosti, že jsem jednoduše neměl zájem o látku, kterou se mě pokoušel naučit.

Zatímco učitelé a spolužáci mě považovali za cvoka, v tomto období jsem ve skutečnosti začal nacházet svoji cestu. Pravda, propadal jsem u zkoušek a chodil za školu; moje telefonáty do školy, během nichž jsem hovořil absurdním, vysokým hlasem a napodoboval ten mámin: „Matthew dnes onemocněl, a tudíž se nedostaví...“, nebyly ničím mimořádným. (Nikdy mi nepřišlo na mysl pokusit se napodobit tátův hlas, ačkoli ten můj se tak jako tak více podobal hlasu mé mámy.) Nicméně jsem procítl. V žádném případě jsem nebyl ztracený případ. Přes všechny své trampoty jsem se nacházel ve zvýhodněné pozici a byl tím neobyčejným klukem, který přesně věděl, jak si se svým životem přeje naložit. Nemělo smysl ztrácet čas marným snažením, neboť v duchu jsem si již dokázal představit, kde chci za pár

let být, a můj zájem směřoval k jedinému – stát se vojákem. Ve svých myšlenkách jsem jím už byl a dokázal si sám sebe představit oblečeného v zeleném a se zbraní přes rameno.

Nešlo o jediný případ z mého dětství, kdy mně odepsala nějaká úřední osoba. Živě si vybavuju svůj příchod do kanceláře Královské námořní pěchoty (Royal Navy Marines) v mámině doprovodu, a vyslovení své touhy: „Chci se stát členem námořní pěchoty.“ Žena, která seděla za stolem, mi odpověděla: „Pokud narukuješ ke Královské námořní pěchotě, jakou činností se chceš zabývat?“

Jeich brožurku jsem měl nastudovanou dopodrobna a znal každé slovo i fotografii. Po její otázce jsem tedy nalistoval příslušnou stránku s fotkou po zuby ozbrojeného speciála uvnitř výsadkového plavidla, ukázal na ni a prohlásil: „Tohle chci dělat.“

Poradkyně se na mě podívala a zasmála se. „Tohle chtějí dělat všichni. Co chceš dělat doopravdy?“

„Tohle.“

„Dobře. No, v tom případě hodně štěstí...“

Bývala mi mohla odpovědět: „Wow, máš velké ambice. Budeš-li tvrdě pracovat, tvé přání se ti splní.“ Místo těchto dvou vět se mi však vysmála do obličeje. Typická armáda – každým coulem stejně podezíravá vůči nonkonformistům, jako vzdělávací systém.

Lepším způsobem však pravděpodobně zareagovat nemohla. Ne, že bych z té schůzky odcházel s pomyslením: *Já vám, kurva, vytřu zrak*, nicméně semínko do mého podvědomí bylo zaseto. Onen snímek elitního borce uvnitř plavidla symbolizoval metu, na niž bych mohl být schopen dosáhnout, odmítnu-li přijmout limity, podstrkované ostatními.

* * *

Miloval jsem svoji zemi i představu stát se součástí soudržné rodiny – bratrstva; od čtrnácti jsem jí žil každý den. Vše, co jsem sledoval a četl, souviselo s armádou. Dychtivě jsem listoval časopisem *Combat Survival* a oddával se snění o účasti v bitvě a boji s nepřítelem. Vstup do této organizace se jevil jako nevyhnutelný. Kdyby se mi to nepodařilo, bývalo by mě to zabilo.

Můj dědeček získal hodnost kapitána u Královských inženýrů a mě jako kluka uchvátila válka o Falklandy, zvláště pak televizní snímky vojáků, kteří se za provolávání slávy vraceli coby hrdinové, a pohled na tisícovku vlnících se vlajek Spojeného království. Šlo o poslední válku o území, v níž Británie bojovala samostatně. Chlapec kýma očima vidíte výhradně půvab, kouzlo a mužnost války, což ve vás podněcuje touhu narukovat. Nejste si vědomi těch ostatních dílků uceleného obrazu, příšerných skutečností, jež vedou ke zlomeným myslím, zraněním a mnoha zničeným životům.

Jiný člověk, jenž mě nevědomky motivoval ke vstupu do armády, byl chlápek jménem John. Bydlel v mém rodném městě a dost to mezi námi jiskřilo. To částečně pramenilo z faktu, že jsem si něco začal s jeho holkou. Právě John mě přiměl zkoumat pod drobnohledem možnost narukování ke Královským mariňákům, jelikož když sám rozšířil jejich řady, stal se z něj prominentní občan našeho města. Kdykoli se vrátil zpátky z výcviku, ukazoval se s kámoši v Clowns (přiměřený název nočního klubu), a DJ se vždy rozkřičel: „Vítáme doma Johna, našeho místního Královského mariňáka!“ Já se opíral o bar a v duchu si mumlal: *To je ale kokot*. Ovšem žárlivostí jsem div nepukl.

John se domákl, že vedu řeči o připojení se k mariňákům, a začal všem z Burtonu vykládat, že bude ve výcvikovém týmu a v žádném případě mě výcvikem nenechá úspěšně projít. Opět jsem stanul tváří v tvář někomu, kdo tvrdil, že neobstojím.

V osmnácti jsem podstoupil kurz s názvem Potential Royal Marines Course (PRMC). K tomuto došlo dva roky poté, co jsem se chtěl dát naverbovat – důvody vysvětlím později. Byl jsem zdravý jako rybička, třídní kurz zmákl levou zadní a byl přijat 29. května 1989 – tohle datum se mi nesmazatelně vrylo do paměti.

Vůči autoritám jsem si nadále zachovával podezřivý postoj, což budou někteří lidé považovat za zvláštní. U armády nemůžete autoritu zpochybňovat ani v nejmenším; dále jsme mylně přesvědčováni, že vojáci u ní nemohou vydržet, pohybují-li se mimo stanovené tabulky. Právě z tohoto vyčnívání se však v budoucnu stane rekurentní rys mé vojenské kariéry. Před narukováním jsem své představené dokonce častoval uštěpačnými, kousavými a kritickými poznámkami. Před nástupem na základní výcvik trvající dvaatřicet týdnů jsem si nechal oholit hlavu. Nedalo se tomu vyhnout, leč já se to chystal provést ve svém vlastním čase, než si to nechat zařídit někým jiným. Mnohem méně cool byla událost, která se mi přihodila večer před plánovaným nástupem na vojnu – střemhlav jsem se vrhl dolů z Tent Bridge, drčkou dopadl na dno řeky a zvalchoval si ksicht.

Ve vlaku, jenž ujížděl na jih směrem k výcvikovému středisku komand v obci Lymptone, jsem narazil na Troye Robsona, černocha s afrem a masivním stříbrným řetízkem s přívěskem, na němž se skvělo jeho jméno. Společně jsme vstoupili do Oddílu 576 a vzniklo mezi námi blízké pouto. Velice jsem si jej oblíbil, stejně jako všichni ostatní; poněvadž se k nám však už žádný jiný černoch nepřipojil, byl neustále terčem jistého popichování. Po příjezdu jsme si šli (téměř okamžitě) vyzvednout svoji zbraň. Tohoto okamžiku jsem se nemohl dočkat. Jakmile jsem z té místnosti vyšel a v rukou třímal svoji útočnou, automatickou pušku SA80, dmul jsem se pýchou. Stál jsem v řadě s ostatními a cítil se jako opravdový voják. Nato ke mně dolehl hurónský smích a za okamžik jsem z místnosti spatřil vycházet Troye

s oštěpem. I Troy považoval tento žertík za legrační, ovšem kdyby si z něj někdo takto vystřelil v dnešní době, rozjelo by se vyšetřování a vtipálka by čekal vyhazov.

Výcvik se od samého počátku nesl ve vyčerpávajícím a náročném duchu, leč jinak to ani nejde. Někteří bažanti to dokonce zabavili v průběhu prvního večera. Diskomfort v podobě pobytu mimo domov a zastrašování byl pro některé jedince příliš velkým soustem. Nepřetržitě po nás řvali plnohodnotní příslušníci komand od Královských mariňáků – v očích většiny rekrutů bohové – a my z nich byli podělaní strachy. Ne, že by na nás ihned vyrukovali s drsnými záležitostmi. K prvním lekcím patřily základy administrativy a osobní hygiena, včetně holení, sprchování a žehlení. Nyní jsem litoval všech těch nedělních odpolední, kdy jsem mámě nenabídl pomocnou ruku s vyžehlením haldy košil; býval bych pochytil cenné znalosti.

Zarazila mě puntičkářská pozornost na drobnosti, kterou po nás vyžadovali, v té době mi to přišlo zbytečné. Nenarukoval jsem k mariňákům kvůli žehlení košil. Nakonec mi nicméně došlo, že veškeré to holení, žehlení a leštění v zásadě představuje symbol operování ve válečné zóně: z ledabylosti a nepořádnosti se postupem času stává zvyk, a život váš i vašich kamarádů závisí na nejnepatrnějších detailech, ať už v podobě čištění zbraně či prověření prostoru za konkrétními dveřmi během útoku na určenou budovu.

Křivka učení se pohybovala po strmé trajektorii; každou novou dovednost jsme se učili v rámci nesmírně vysilujícího a brutálního drilu, takže se natrvalo vštěpila do myslí Královských mariňáků. Výcvik mi samozřejmě nepřipadal snadný. To nikomu. Mé zanícení a elán však byly velmi silné, a já díky této skutečnosti věděl, že po absolvování těch dvaatřiceti týdnů budu stát nadále na nohou, hrdý jako novopečený otec, ve svém zeleném baretu. Během této zatěžkávací zkoušky mi cestu vpřed poněkud usnadňovali noví kamarádi.

Každý mariňák považuje svůj výcvikový oddíl za výjimečný, nicméně v Oddíle 576 byli opravdu skvělí kluci; na žádného z nich nikdy nezapomenu a s mnohými jsem dosud v kontaktu.

Aby se z vás stal mariňák, musíte úspěšně složit testy komanda. Jeden z těchto testů spočívá v proběhnutí překážkové dráhy se zbraní v plné polní. Poslední překážku na této dráze tvoří šest stop vysoká zeď, jež pro většinu bažantů nepředstavuje žádný problém, nejsou-li ovšem menšího vzrůstu. Jednomu klukovi jsme přezdívali Yoda, neboť byl malý a tělnatý; onu zeď se mu nepodařilo zdolat dvakrát, a tudíž mu zbýval poslední pokus. Nemohli jsme dopustit, aby s námi Yoda tím výcvikem neprošel – jednalo se o tak báječného a výborného vojáka, jemuž jenom ve srovnání s ostatními scházelo několik palců. S Troyem jsme tedy vymysleli, jak Yodu přes tuto překážku dostat – k tomuto účelu měl posloužit hřebík, zatlučený do její dolní části, od něhož se bude moci Yoda odrazit nohou.

Hřebík jsme našli, ale kladivo k nalezení nebylo, takže nám musela postačit pánvička. Večer před zkouškou jsme se plížili směrem k překážkové dráze, na spodním prostranství, které se nacházelo přímo naproti bráně, u níž hlídkoval strážný. Té noci našťastí bouřilo. Vyčkával jsem na zahřmění a po každém úderu hromu udeřil pánvičkou do hřebíku. Podobalo se to scéně z filmu *Vykoupení z věznice Shawsank*, během níž Andy Dufresne proráží kamenem kanalizační potrubí. Po každém úderu, doprovázeném úděsnou zvukovou kulísou, se celé mé tělo otřásl. Najednou se objevil strážný, kterému se asi nezdály podivné zvuky a my sebou plácli na zem. Přibližně po deseti úderech pánvičkou byl hřebík konečně na svém místě.

Následujícího rána jsme Yodu informovali: „Kámo, až polezeš na zeď, koukni dolů a zaměř se na cihly: uvidíš malou výpomoc.“ Všichni jsme šli ostatní kluky podporovat; když na zeď vyšplhal Yoda, odrazil se přímo od ní jako gymnasta od odrazového můstku, a skončil

na druhé straně. Instruktoři tomu nemohli uvěřit. A každý, kdo se následně ocitl v nesnázích, následoval jeho příkladu. Nikdy nám na to nepřišli, Yoda zkoušku zvládl a nakonec získal hodnost majora. Před několika lety jsem zjistil, že v současné době provozuje lezeckou stěnu v Bristolu.

S pokračujícím výcvikem jsem zesílil fyzicky i duševně. Ve skutečnosti se mi málem podařilo stanovit nový táborový rekord pro jeden z testů, konkrétně na vytrvalostní dráze – scházelo několik vteřin. Rovněž mi přidělili moji první velitelskou funkci a udělali ze mě velitele družstva. Docela mimořádná událost pro někoho v mém věku, která rovněž posílila mé sebevědomí.

Zrovna jsem si vyzvedl své velitelské nášivky a vzápětí narazil na Johna z mého rodného města, který vypadal nezvykle rozpačitě. Vypálil jsem na něj: „Co tady děláš? Myslel jsem si, žeš prošel?“

John by se v tom okamžiku nejraději propadl do země. „Ehm, jsem v Oddíle Hunter.“

V té době sestával Oddíl Hunter z lidí, kteří utrpěli nějaké zranění. Tito jedinci následně výcvik málokdy dokončili (pokud z nějakého důvodu sami nechtěli, ztratili vůli či motivaci). Netřeba zmiňovat, že po tomto setkání jsem byl štěstím bez sebe. Tenhle borec všem navykládal, že prošel a bude v mém výcvikovém týmu, ale ukázalo se, že byl odsunut do jiného oddílu, některé testy musel opakovat, a pokud někam mířil, tak jediné ven z této organizace. Jelikož jsem byl tehdy očividně tak moc „vyspělý“, převyprávěl jsem tuto historku každému, kdo projevil zájem poslouchat, a ujistil se, aby se o tom dověděl celý Burton. Zveličování vašich zkušeností prožitých u armády (tato činnost je známá pod pojmem „nafukování“) nedopadá nikdy příliš dobře. Johnovi se nikdy výcvikem projít nepodařilo, a já nepochybuju, že skutečnost, že mi bezděčně a nedopatřením během mé cesty k námořnictvu pomohl, pro něj velkou útěchu nepředstavovala.

Jedna z chvil, kdy jsem byl maximálně hrdý, nastala, když jsem viděl své rodiče na ceremonii spojeném s úspěšným dokončením výcviku, jenž se konal v Lympstone. Stál jsem tam ve slavnostní uniformě Královských mariňáků, brigády, tzv. „modráčích“, a cítil se tak mocně, tak nezlomně. Připadal jsem si jako středověký rytíř oděný v brnění. Před tímto okamžikem jsem rodičům nezavdal příliš důvodů k radosti. Býval jsem průserář, jemuž se nedařilo ve škole, a často nedokázal vyjít s ostatními lidmi. Nyní mě však ovládl pocit, že jim vracím vše zpět a konečně jim dávám důvod k hrdosti na svého syna.

Máma zbožňovala představu mého narukování k armádě. Když byla mladší, Královské námořnictvo ji přijalo do svých řad a přidělilo jí důstojnickou hodnost, nicméně táta byl proti jejímu narukování. Vždy toho litovala, takže mám dojem, že skrze mě tuto svoji touhu živila. Tak se jí docela ulevilo, protože před pouhými několika lety měla co do činění s klukem, který se vymkl kontrole a jehož chování se v cizích očích dalo pokládat za výstřední. Poznal jsem, že i táta je na mě hrdý, ovšem dle mého názoru byl tento den převážně mámin, jelikož toho během mé výchovy tolik obětovala.

Po dokončení výcviku jsem se připojil k praporu s názvem Commando 45 se sídlem ve Skotsku, který proslul pod přezdívkou Arktická válečná jednotka. Na základě jeho reputace se jednalo o nejtvrdší batalion, a přesně u takového jsem chtěl sloužit. Pěkná bota. Měl jsem se odebrat na jih do města Taunton a připojit se ke Commandu 40. Zatímco mé skupině se přezdívalo „Arktičtí válečníci“, kluci tam dole slyšeli na alias „Sunshine Boys“.

Ukázal jsem se tedy ve Skotsku a myslel si, že budu sloužit s těmi nejlepšími z nejlepších, absolutní elitou. Vpřed mě hnalo neuvěřitelné nadšení, zápal a taky naivita. Po příjezdu jsem odhodil svůj bágl na zem ve strážnici, dopřál si večeri, načež mě doprovodili na moji ubikaci. Po otevření báglu mi zrak padl na list papíru, položeného

na oblečení, na nějž někdo namaloval velké péro i s koulemi a tento výtvar doplnil nápisem: „Vítej v pětačtyřicítce, novej kluku hulibruku“. Hlavou mi problesklo: *Co jsem to, u všech čertů, provedl?* Někdo mi sděloval, abych zůstal nohama na zemi, nepřeceňoval svoji důležitost a nevybočoval z řady. Docela mě to pobavilo, ale současně jsem si uvědomoval, že tohle je nejspíš pouhý začátek.

Docházelo zde ke spoustě výprasků, zpravidla po prohýřené noci. Byl jsem si vědom, že zelenáče čeká nářez; otázka zněla, kdy. Prvně si mě vzal někdo do parády po jednom brzkém návratu z hospody. Usnul jsem, týpek jménem Ray na mě skočil, vrazil mi koleno do oblčeje a rozmlátil mi nos na hadry. Následujícího dne jsem se měl odebrat na své první cvičení do Holandska, místo toho jsem však zamířil do nemocnice. Zrovna jsem začínal žít svůj sen, naplňovat své tužby, a poprvé okusil realitu. Nějaké „uvítání“ jsem očekával, dokonce i nějaké to surové zacházení či prasárnu, nedokázal jsem však pochopit, proč ten idiot provedl právě tohle, když sám před krátkou dobou prošel výcvikem. Ach jo, no, vítej u Královských mariňáků...

Co si velící důstojníci mysleli, že tady probíhá, a co se dělo ve skutečnosti, byly dvě různé věci. Poněvadž jsou mariňáci ve své podstatě extremisté, odehrávaly se zde všemožné absurdní voloviny, vedle nichž by se daly šaškárný prováděné v rámci nějakého ragbyového klubu považovat za slabý odvar. Nováčci museli vypít na ex „tekutou smrt“, tedy pintu různých druhů tvrdého chlastu smíchaného dohromady. Ten driják vážně dokázal lidi skolit. Jindy jsme nasávali ve městě a jeden ze starších kluků se mě pokusil dát dohromady s nějakou holkou. Vážně nebyla podle mého gusta, ale ten maník mě neustále hecoval a pobízel, abych ji sbalil a vzal domů. Navzdory vysoké hladině alkoholu v krvi se mi podařilo tomuto ponoukání odolat. Následujícího rána mi ten týpek povídá: „Skvělý, žes s ní nešel, má HIV!“ Tuhle informaci jsem zprvu pokládal za vtip, ale následně zjistil, že